

Remisspromemoria

KOVFS 2021:1

Information om enhetspriser för drivmedel

Sammanfattning

Av artikel 7.3 i direktiv 2014/94/EU följer att när bränslepriser visas vid en tankstation ska, i tillämpliga fall och särskilt när det gäller naturgas och väte, en jämförelse mellan relevanta enhetspriser för drivmedel visas i informationssyfte.

Konsumentverket föreslår med stöd av 10 § förordning (2016:917) om krav på installationer för alternativa drivmedel att utfärda föreskrifter om skyldighet att vid tankstationer tillhandahålla information om enhetspriser för relevanta drivmedel.

Enligt Konsumentverkets förslag till föreskrifter ska det på bemannade tankstationer finnas information om nationella enhetspriser för drivmedel. Syftet är att konsumenter lättare ska kunna jämföra den relativa kostnaden för olika drivmedel. Informationen föreslås presenteras i tabellform där enhetspriser för varje drivmedelstyp visas i nedåtgående riktning. Informationen ska lämnas på tankstationen i närheten av pumpanordningen, i anslutning till tankstationens butiksentré eller i tankstationens butik. Informationen ska vara väl synlig och får inte vara vilseledande eller förvirrande för konsumenterna.

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 oktober 2021.

Innehåll

REMISSPROMEMORIA	1
Sammanfattning	2
1 INLEDNING	4
1.1 Kort bakgrund	4
1.2 Något om den rättsliga regleringen av marknadsföring	4
2 FÖRESKRIFTERNA	5
2.1 Inledning	5
2.2 Inledande bestämmelser	5
2.2.1 Tillämpningsområde	5
2.2.2 Definitioner	8
2.3 Beräkning	8
2.3.1 Enhetspriser	8
2.3.2 Referensfordon	9
2.4 Information	11
2.4.1 Utformning	11
2.4.2 Drivmedel i jämförelsen	12
2.4.3 Placering och storlek	13
2.4.4 Uppdatering	14
2.4.5 Information på webbplats	14
2.5 Ikraftträdande	15

1 Inledning

1.1 Kort bakgrund

Direktiv 2014/94/EU har till stor del införlivats i svensk rätt genom lagen (2016:915) och förordningen (2016:917) om krav på installationer för alternativa drivmedel. Av artikel 7.3 i direktiv 2014/94/EU följer att när bränslepriser visas vid en tankstation ska, i tillämpliga fall och särskilt när det gäller naturgas och väte, en jämförelse mellan relevanta enhetspriser visas i informationssyfte. Genom förordningen fick myndigheten bemyndigande att utfärda föreskrifter och utöva tillsyn över informationsbestämmelsen. Av 10 § förordning (2016:917) om krav på installationer för alternativa drivmedel framgår att Konsumentverket får meddela föreskrifter om skyldighet att vid tankstationer tillhandahålla information om enhetspriser för andra relevanta drivmedel.

Genom dessa föreskrifter förslås direktivets krav införlivas i svensk rätt.

1.2 Något om den rättsliga regleringen av marknadsföring

Regler om marknadsföring återfinns i första hand i marknadsföringslagen (2008:486), MFL. Enligt 5 § MFL ska all marknadsföring stämma överens med god marknadsföringssed.

Med begreppet god marknadsföringssed avses god affärssed eller andra vedertagna normer som syftar till att skydda konsumenter och näringsidkare vid marknadsföring av produkter. Med god affärssed avses i huvudsak det utomrättsliga normsystem som har utvecklats inom näringslivet, främst Internationella Handelskammarens (ICC) regler för reklam, men även andra uppförande- och branschkode. Även god yrkessed och andra vedertagna normer för marknadsföring innefattas i begreppet god marknadsföringssed. Därmed avses bl.a. speciallagstiftning, Konsumentverkets föreskrifter och allmänna råd, patent- och marknadsdomstolarnas praxis samt andra internationellt vedertagna normer inom ramen för lagens syfte.¹ Marknadsföring får därutöver inte vara lagstridig, genom att exempelvis bryta mot ett EU-direktiv. Marknadsföring som strider mot god marknadsföringssed är, enligt 6 § MFL, otillbörlig om den i märkbar mån påverkar eller sannolikt påverkar mottagarens förmåga att fatta ett välgrundat affärsbeslut.

En näringsidkare vars marknadsföring är otillbörlig får, enligt 23 § MFL, förbjudas att fortsätta med denna eller med någon liknande åtgärd. Ett förbud

¹ Se prop. 2007/08:115 s. 69-70.

enligt 23 § eller ett åläggande enligt 24 § ska, enligt 26 § MFL, förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövt. I fall som inte är av större vikt får Konsumentombudsmannen enligt 28 § MFL meddela förbuds- och informationsförelägganden och bestämma att de ska gälla omedelbart.

2 Föreskrifterna

2.1 Inledning

Nedan sker en genomgång av förslag till föreskrifter om information om enhetspriser för drivmedel. Föreskrifterna lämnas som bilaga. Kommentarer till föreslagna föreskrifter sker i kronologisk ordning och Konsumentverket redogör där för vilka överväganden som har gjorts för respektive del.

2.2 Inledande bestämmelser

2.2.1 Tillämpningsområde

Det bör inledningsvis nämnas att artikel 7.3 i direktiv 2014/94/EUs lydelse innehåller begränsad vägledning om informationens omfattning och utformning. I syfte att uppnå en enhetlig reglering inom unionen tillsattes en arbetsgrupp som har arbetat fram en rekommendation.² Den innehåller rekommendationer angående hur informationen på tankstationerna bör presenteras, placeras samt vilka tankstationer som bör omfattas av informationskravet. Rekommendationen är i sig inte bindande, men för att uppnå syftet med artikeln och en enhetlighet inom unionen är Konsumentverkets bedömning att den bör genomföras i den mån det är lämpligt och möjligt.

Av artikel 7.3 i direktiv 2014/94/EU framgår att information om enhetspriser för alternativa drivmedel ska lämnas vid tankstationer där det anses "lämpligt". Det framgår inte närmare av direktivets ordalydelse vilka tankstationer som anses lämpliga. Skrivningen får enligt Konsumentverkets bedömning anses innebära att varje medlemsstat behöver göra en proportionell avvägning avseende vilka tankstationer som ska omfattas av kravet på att lämna information om enhetspriser för drivmedel.

Närmare vägledning om vilka tankstationer som bör omfattas av kravet kan hämtas i rekommendationen som anger att obemannade stationer bör

² Programme Support Action (PSA): *Recommendation from the PSA on fuel price comparison Assisting Member States with the implementation of Article 7.3 of Directive 2014/94/EU (fuel price comparison)* (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fb39725e-7007-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>)

undantas med hänsyn till de initiala kostnaderna för att efterleva reglerna samt mot bakgrund av att informationen ska uppdateras kontinuerligt.³

Rekommendationen uppställer ett krav på att de bemannade tankstationerna ska sälja minst tre drivmedelstyper, varav minst ett ska vara ett alternativt drivmedel. Antalet tankstationer som omfattas av föreskriften bör enligt rekommendationen inte underskrida 10 procent av det totala antalet tankstationer i varje medlemsstat.

Om Konsumentverket skulle följa det alternativ som föreslås i rekommendationen fullt ut skulle endast en mindre andel av Sveriges tankstationer omfattas av föreskriften. Enligt uppgifter från branschorganisationen Drivkraft Sverige finns det i Sverige 793 stycken ”serviceanläggningar”, 1850 stycken ”automatstationer” och 58 stycken ”bensinstationer”.⁴ Med ”serviceanläggningar” avses större försäljningsställe för motorbränsle med butik- och bilrelaterad service. Vad gäller begreppet ”automatstation” avses ett obemannat försäljningsställe där kunden endast kan betala via en automat. Butikslokal eller lokal i anslutning till butik, garage och liknande omfattas inte. Med ”bensinstationer” menas försäljningsställe med flera pumpar och butikslokal. Enligt uppgifter från Tillväxtverket finns det cirka 3700 drivmedelsanläggningar i Sverige. I den siffran räknas anläggningar för tunga fordon samt sjömackar. Uppgifterna kan tillsammans användas för att få en indikation på hur många tankstationer som kan omfattas av föreskriften.

Konsumentverket kan konstatera att nästan två tredjedelar av de tankstationer som finns i Sverige utgör ”automatstationer” som vilka enligt rekommendationen skulle undantas från informationskravet. De tankstationer som därmed återstår är bemannade stationer, som dessutom måste saluföra minst tre drivmedel varav minst ett ska vara ett alternativt sådant. Rekommendationens förslag utesluter härigenom många tankstationer i Sverige.

Vid bedömningen av vad som utgör ett alternativt drivmedel hänvisas i rekommendationen till definitionerna i artikel 2 i direktiv 2014/94/EU. Drivmedelstyperna som nämns är el, väte, biodrivmedel enligt definitionen i artikel 2 i) i direktiv 2009/28/EG⁵, syntetiska och paraffiniska bränslen, naturgas, inbegripet biometan i gasform (komprimerad naturgas – CNG) och flytande form (flytande naturgas – LNG) och gasol (LPG). Av rekommendationen framgår dock att höginblandade biodrivmedel samt syntetiska och paraffiniska drivmedel inte bör räknas som alternativa

³ Se avsnitt 4, Programme Support Action (PSA): *Recommendation from the PSA on fuel price comparison Assisting Member States with the implementation of Article 7.3 of Directive 2014/94/EU (fuel price comparison)* (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fb39725e-7007-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>).

⁴ Se Drivkraft Sveriges statistik på sin webbplats: <https://drivkraftsverige.se/statistik/forsaljningsstallen/>

⁵ Har ersatts av RED II (EU 2018/2001).

drivmedel. Anledningen är att det saknas tillförlitlig WLTP⁶-data avseende dessa drivmedel och Konsumentverket är medvetet om denna brist.

Om rekommendationen i denna del till fullo skulle följas innebär det att flera vanligt förekommande drivmedel inte får räknas med vid bedömningen av hur många alternativa drivmedel⁷ som tankstationer tillhandahåller. Enligt rekommendationens förslag skulle endast el och fordonsgas kunna medräknas. Förvisso tillhandahåller allt fler tankstationer idag el som drivmedel, men rekommendationens förslag riskerar att för svensk del innebära att antalet tankstationer som omfattas av föreskriften inte når upp kravet på minst 10 procent av det totala antalet tankstationer i Sverige. Enligt uppgift från Drivkraft Sverige är antalet stationer som har tre drivmedelstyper varav minst ett definieras som ett alternativt (inräknat el, vätgas, fordonsgas eller gasol) cirka 125 stycken. Konsumentverket konstaterar att det motsvarar 4,6 procent av det totala antalet tankstationer i Sverige.

Konsumentverket har fått uppfattningen att Sverige har ett relativt högt antal automatstationer jämfört med andra EU-länder, vilket kan motivera att frånga rekommendationen i denna del. Konsumentverket anser att det bör göras en proportionerlig avvägning avseende vilka tankstationer som ska omfattas av föreskriften och föreslår därför att frånga rekommendationen i den del som anger att höginblandade biodrivmedlen samt syntetiska och paraffiniska bränslen inte får räknas med som alternativa drivmedel vid bedömningen av vilka tankstationer som ska omfattas av informationskravet. Därmed säkerställs att fler tankstationer omfattas av föreskriften. Konsumentverket förutspår att det kan komma frågor hur en drivmedelstyp för detta ska beräknas. Samtliga kvaliteteter av drivmedelstypen ska räknas som en drivmedelstyp. Till exempel ska E5 och E10 räknas som en drivmedelstyp (bensin).

I skälen till direktivet framgår att syftet med regleringen är att lättfattlig och lätt jämförbar information om priser för olika bränslen skulle kunna spela en viktig roll i att göra det möjligt för fordonsanvändare att bättre värdera den relativa kostnaden för olika bränslen som finns på marknaden. Om endast ett fåtal tankstationer i Sverige skulle omfattas av kravet på att lämna information om enhetspriser för alternativa drivmedel skulle konsumentskyddet samt syftet bakom artikel 7.3 i direktiv 2014/94/EU kunna gå förlorat. Konsumentverket föreslår i likhet med rekommendationens förslag, att bemannade stationer som säljer minst tre bränsletyper, varav minst utgör ett alternativt drivmedel, ska omfattas av kravet.

Enligt uppgift från Drivkraft Sverige bör det enligt denna avgränsning röra sig om omkring 600 medlemsstationer. Av totalt 2 760 tankstationer är det ungefär 30 procent som inte är anslutna till branschorganisationen Drivkraft

⁶ Står för "Worldwide Harmonized Light Vehicle Test Procedure".

⁷ Enligt definitionen i artikel 2.1 i direktiv 2014/94/EU.

Sverige, vilket talar för att det kan röra sig om något fler än 600 tankstationer som kan komma att träffas av föreskrifterna. Detta innebär att cirka 20 procent av alla tankstationer i Sverige kommer att omfattas av föreskrifterna, vilket medför att rekommendationens förslag uppfylls. Genom denna avgränsning bedömer Konsumentverket att det kan säkerställas att fler tankstationer omfattas av kravet och att fler konsumenter nås av informationen om enhetspriser för drivmedel.

2.2.2 Definitioner

Bemannad tankstation

Konsumentverket föreslår att bemannade tankstationer definieras som ett försäljningsställe för påfyllning av drivmedel till vilka konsumenter har allmän tillgång med tillhörande butikslokal. Med denna skrivning avser Konsumentverket att förtydliga att det rör sig om publika tankstationer i den mening att det är för konsumenter tillgängliga tankstationer samt att tankstationen ska vara bemannad. Vad som ska betraktas som en bemannad tankstation får bedömas från fall till fall.

Konventionell enhet

Definieras i föreskriften som en vedertagen enhet som används vid försäljning av respektive drivmedel. Som exempel kan nämnas att bensinprodukter säljs i pris per liter.

Bränsleförbrukning

I 1 kap. 2 § i föreskrifterna anges att bränsleförbrukningen ska utgå från fordonets EU-typgodkännande vid blandad körning och syftar på de referensfordon som ska användas i beräkningen. Bränsleförbrukningen fastställs genom respektive referensfordons uppmätta WLTP-värde vid blandad körning. Hur dessa värden närmare bestämt fastställs, det vill säga vilka konkreta värden som i testcykeln anges, omfattas inte av Konsumentverkets uppdrag och föreskriften berör därför inte denna fråga.⁸

2.3 Beräkning

2.3.1 Enhetspriser

I maj 2018 antog Europeiska kommissionen en genomförandeförordning om en gemensam metod för jämförelse av enhetspriser för alternativa drivmedel i enlighet med direktiv 2014/94/EU. Den gemensamma metoden för jämförelse av enhetspriser ska enligt artikel 1 i Kommissionens genomförandeförordning (2018/732) baseras på priser som uttrycks som belopp i tillämplig valuta per 100 km. Informationen om det genomsnittliga bränslepriset ska enligt

⁸ Transportstyrelsen är relevant myndighet för frågan.

förordningen justeras varje kalenderkvartal. I enlighet med genomförandeförordningen föreslår Konsumentverket i föreskrifterna att enhetspriser för aktuella drivmedelstyper ska presenteras i svenska kronor per 100 km.

De enhetspriser som avses i jämförelsen är inte att jämföra med de prisuppgifter som omfattas av prisinformationslagen (2004:347), PIL. Det pris som PIL tar sikte på är framför allt det pris en konsument ska betala för en produkt exempelvis det pris som konsumenten faktiskt betalar för drivmedlet i samband med tankning. Enhetspriset är endast ett genomsnittligt värde av de priser som tillämpats de senaste tre månaderna för ett visst drivmedel. Det har således ingen koppling till det pris som konsumenten faktiskt betalar i samband med tankning, utan ska endast ses som ett genomsnittsvärde som ska anges i informationssyfte.

Samtliga tankstationer som omfattas av kraven kommer således att visa samma enhetspriser (genomsnittsvärden) som i möjligaste mån motsvarar ett nationellt genomsnittspris för respektive drivmedel. I avsaknad av nationell prisstatistik på drivmedelsområdet föreslår Konsumentverket att myndigheten på egen hand samlar in information om pris i den mån det är möjligt från några av de största drivmedelsleverantörernas webbplatser. Informationen samlas redan idag in till Bilsva för beräkning av bränslekostnader dit prisuppgifter inhämtas varje natt, undantaget för el då det görs manuellt en gång per kvartal hos Energimarknadsinspektionens tjänst Elpriskollen. För flytande bränslen inhämtas konsumentpris på bemannad station. Informationen sammanställs och publiceras på Konsumentverkets webbplats. Informationen som inhämtas kommer att utgå från de priser som bolagen själva anger på sina webbplatser, i regel listpriser. Konsumentverket är medvetet om att de angivna listpriserna inte alltid tillämpas samt att det finns lokala avvikelser men bedömer att insamlingen är rimligaste vägen att gå vid avsaknad av nationell prisinsamling. Syftet är att eftersträva ett så rättvisande nationellt genomsnittspris som möjligt.

För att underlätta för branschen kommer all nödvändig information om pris och uppgifter om aktuella referensfordons bränsleförbrukning att kunna hämtas från Konsumentverket.se.

2.3.2 Referensfordon

För att priserna ska kunna sättas i relation till bränsleförbrukning behöver också nationella genomsnittliga fordon tas fram, så kallade referensfordon.

I rekommendationen föreslås att medlemsstaterna bör utgå från det bästsäljande fordonssegmentet i varje medlemsstat.⁹ Konsumentverket kan

⁹ Se avsnitt 1.1, Programme Support Action (PSA): *Recommendation from the PSA on fuel price comparison Assisting Member States with the implementation of Article 7.3 of*

först och främst konstatera att det saknas en enhetlig och fastställd segmentsdefinition på EU-nivå. Syftet med rekommendationen får dock anses vara att identifiera ett vanligt fordon i Sverige för varje bränsletyp för att få fram ett så genomsnittligt resultat som möjligt i form av vikt och effekt. För att öka noggrannheten i beräkningarna och för att säkerställa jämförbarheten, föreslås enbart vissa fordon beaktas i framtagandet av referensfordonen. Följande fordonstyper nämns i rekommendationen: enbränslefordon (flytande, gas), rena elfordon (PEV) och bränslecellsfordon (FCV). Enligt rekommendationen bör exempelvis hybridfordon inte beaktas vid bestämmandet av referensfordonen på grund av att dessa inte anses ha tillförlitliga data vad gäller deras bränsleförbrukning.

Vid bedömningen av vilka referensfordon som ska användas vid beräkning av enhetspriserna avser Konsumentverket att följa rekommendationen. I den anges att medlemsstaterna bör utgå från det bästsäljande fordonssegmentet i landet varefter de topp tre bästsäljande fordonen inom det segmentet väljs ut för varje bränsletyp.

I avsaknad av en enhetlig segmentsdefinition har Konsumentverket dock valt att utgå från vilken karosserikod som har flest antal nyregistreringar i Transportstyrelsens vägtrafikregister föregående kalenderår. Konsumentverket bedömer att de fordon som nyregistrerats flest gånger föregående år återspeglar vilka fordon som introducerats och köpts i Sverige. Syftet med artikel 7.3 i direktiv 2014/94/EU är enligt skälen att lättfattlig och lätt jämförbar information om priser för olika bränslen skulle kunna spela en viktig roll i att göra det möjligt för fordonsanvändare att bättre värdera den relativa kostnaden för olika bränslen på marknaden. Eftersom marknaden för både fordon och drivmedel utvecklas snabbt finns det ett behov av referensfordonen som används i beräkningen ger en rättvis bild av vilka fordon som ökar i popularitet i Sverige. Referensfordonen bör också motsvara ett urval personbilar som är jämförbara, åtminstone i fråga om vikt och effekt, men som använder olika bränslen. Referensfordonen föreslås bestämmas utifrån den karosserikod som nyregistrerats flest gånger hos Transportstyrelsen föregående kalenderår. Referensfordonets bränsleförbrukning ska då beräknas som ett genomsnitt av de tre fordonsmodeller som nyregistrerats flest gånger i Transportstyrelsens vägtrafikregister föregående kalenderår. Den genomsnittliga bränsleförbrukningen av dessa fordonsmodeller utgör referensfordonets bränsleförbrukning. Om det för ett drivmedel inte finns underlag avseende tre fordonsmodeller kan urvalet för det referensfordonet utgöras av ett mindre antal fordonsmodeller.

Vad gäller referensfordon för etanolbilar (Flexible Fuel Vehicles) så fanns det under 2020 få nyregistrerade fordon.¹⁰ Det fanns vid tidpunkten för framtagandet av promemorian endast en bilmodell till nyförsäljning samtidigt

Directive 2014/94/EU (fuel price comparison) (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fb39725e-7007-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>).

¹⁰ Enligt uppgift från Trafikanalys var det under 70 fordon.

som segmentet är så gott som obefintligt jämfört med andra segment. Det är därför inte möjligt att ta fram ett referensfordon på samma sätt som för övriga fordon med andra drivmedelstyper. Konsumentverket är dock medvetet om att etanolbilar tydligt minskat i antal bilar i trafik de senaste åren.

Motsvarande svårighet finns för fordon som är godkända att köras på HVO100 eftersom det saknas uppgifter i vägtrafikregistret huruvida sådana fordon är godkända för HVO100. Det finns inte heller några utsläppsvärden angivna för körning på HVO100 i tillverkarnas data eftersom sådana fordon klassificeras som dieslbilar. Konsumentverket är dock angeläget om att fordon som kan framföras på HVO100 ändå ska presenteras i jämförelsen. Referensfordonet för detta drivmedel kommer därför att utgå från samma data som referensfordonet för diesel.

Konsumentverket har i föreskriftsarbetet samrått med Trafikanalys i syfte att få fram referensfordon för övriga drivmedelstyper (bensin, diesel, gas och eldrivna fordon) i enlighet med den av Konsumentverket föreslagna segmenteringen. Uppdatering av referensfordonen ska ske en gång årligen. För 2020 var den vanligast förekommande karosserikoden AC. Bränsleförbrukningen för fordonen uppdateras årligen i det dokument som Konsumentverket föreslår att ta fram i samband med att enhetspriserna uppdateras.

2.4 Information

2.4.1 Utformning

Konsumentverket föreslår att informationen om enhetspriserna ska presenteras i tryckt material eller på en digital bildskärm i tabellform i nedåtgående riktning. För de som önskar kan ett färdigt dokument med den aktuella informationen hämtas från Konsumentverkets webbplats, konsumentverket.se.

För de tankstationer som själva önskar utforma informationen kan följande nämnas. Enhetspriserna som ska visas i informationen är inte desamma som de faktiska priserna på de drivmedel som tankstationen saluför. Det är därmed viktigt att priserna i jämförelsen inte riskerar att sammanblandas med de faktiska priser som tankstationerna ska tillhandahålla enligt prisinformationslagen. Värt att återigen nämna är att priserna som ska presenteras i jämförelsen ska vara densamma på alla tankstationer som omfattas av kravet. Det innebär att tankstationsägarna inte själva kan beräkna enhetspriserna utan behöver förhålla sig till de uppgifter som Konsumentverket tillhandahåller i det framtagna informationsbladet.

Konsumentverket föreslår även i föreskrifterna att en standardiserad text ska anges i informationen i det tryckta materialet eller på bildskärmen. Syftet med standardtexten är att konsumenten ska få en förståelse för syftet med

informationen. Av standardtexten framgår vidare att konsumenten kan få mer information om kostnader att äga och framföra en bil på Bilsvars webbplats.

2.4.2 Drivmedel i jämförelsen

Vid bedömning av vilka drivmedel som föreslås presenteras i jämförelsen kan Konsumentverket inledningsvis konstatera att det följer av artikel 7.3 i direktiv 2014/94/EU att när bränslepriser visas vid en tankstation ska, i tillämpliga fall och särskilt när det gäller naturgas och väte, en jämförelse mellan relevanta enhetspriser visas i informationssyfte. Det framgår inte närmare av direktivet vilka ytterligare drivmedelstyper som ska presenteras. Av rekommendationen framgår däremot att naturgas, vätgas, el, gasol, bensin och diesel bör presenteras.¹¹ Att fossila drivmedel ska inkluderas är en förutsättning för att möjliggöra en jämförelse med andra drivmedel.

Konsumentverket föreslår att jämförelsen av enhetspriser vid tankstationen ska inkludera följande drivmedel:

- diesel,
- bensin,
- el,
- fordonsgas (naturgas/biogas),
- E85,
- HVO100.

Vid bedömningen av vilka drivmedelstyper som föreslås presenteras i informationen har Konsumentverket gjort en proportionell avvägning mellan utbud av respektive efterfrågan på drivmedlet och konsumentens behov av att få ta del av ett jämförelsevärde för drivmedlet.

Priset på el som används i jämförelsen föreslås baseras på hushållsel för ett genomsnittligt villahushåll, inklusive el och nätavgift, sammanställd genom inrapporterade uppgifter från Energimarknadsinspektionens tjänst Elpriskollen. Att tillhandahålla ett genomsnittligt pris för el är inte okomplicerat. Elpriserna på publika laddstationer för laddbara fordon kan debiteras per kWh, per minut, fast pris per laddning, genom månadsvisa laddabonnemang eller som en del av en parkeringstjänst. Vidare skiljer sig priserna på publika laddstationer mot de elpriser som tillämpas vid laddning i hemmet.

Konsumentverket har gjort följande överväganden. I rekommendationen öppnas det upp för möjligheten att presentera två priser för elen, ett genomsnittligt pris för publika laddstationer och ett annat pris för laddning i

¹¹ Se avsnitt 1.2, Programme Support Action (PSA): *Recommendation from the PSA on fuel price comparison Assisting Member States with the implementation of Article 7.3 of Directive 2014/94/EU (fuel price comparison)* (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fb39725e-7007-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>).

hemmet. Om det saknas nationell statistik om vilka priser som tillämpas på publika laddstationer rekommenderas att endast presentera det genomsnittliga priset för hushållsel. Konsumentverket kan konstatera att Sverige saknar nationell statistik för elpriset på publika laddstationer för laddbara fordon. Den största andelen av laddningarna av laddbara fordon sker enligt uppgift från Energimyndigheten dessutom i hemmet. Konsumentverket är medvetet om att priserna för el i jämförelsen därför kommer att bli något mer fördelaktiga ur ett prisperspektiv jämfört med övriga alternativa drivmedel. Samtidigt är det av vikt att drivmedelstypen inkluderas i jämförelsen då den svenska fordonsflottan består av allt fler eldrivna fordon. För jämförelsen inhämtar Konsumentverket uppgifter från Energimarknadsinspektionen avseende slutkundspriset för elhandel de senaste tre månaderna för en villa som förbrukar 20.000 kWh/år (20A) med fastprisavtal på 1 år i elområde 3¹². Därefter adderas energiskatt inklusive moms och samt inrapporterade elnätsavgifter inklusive moms och andra myndighetsavgifter för motsvarande typkund.

Beträffande vätgas är Konsumentverkets bedömning att även om vätgas nämns i direktiv 2014/94/EU, föreslås den undantas från de obligatoriska bränslena i prisjämförelsen, eftersom utbudet och efterfrågan på vätgas i Sverige när föreskriften skrivs är begränsad. Det finns enligt uppgift från Vätgas Sverige fem vätgastankstationer i Sverige.¹³ Konsumentverket föreslår också att gasol ska undantas jämförelsen eftersom utbudet och efterfrågan på gasol som drivmedel i Sverige får anses vara begränsad. Det finns något fler tankstationer som erbjuder gasol, men gasolen som säljs är normalt i tub eller flaskor. Det hindrar dock inte att drivmedelstyperna i framtiden kan komma att bli aktuella för föreskriften.

Vad gäller insamling av priser för fordonsgas kan nämnas att priset för fordonsgas skiljer sig något mellan Stockholm och övriga landet. För Bilsvär används det pris som avser övriga landet för att få ett större geografiskt perspektiv.

Vad gäller drivmedlet etanol (särskilt E85) kan Konsumentverket konstatera att drivmedelstypen inte nämns i rekommendationen som ett drivmedel som bör finnas med i jämförelsen. Konsumentverket föreslår dock att E85 ska inbegripas eftersom drivmedlet är vanligt förekommande på svenska tankstationer. Motsvarande bedömning har gjorts för drivmedlet HVO100.

2.4.3 Placering och storlek

Vad gäller placeringen av informationen kan Konsumentverket konstatera att det av rekommendationen framgår att tankstationen kan välja mellan tre alternativ avseende var på den bemannade tankstationen som informationen

¹² Det område som hamnar närmast landets medelpriser.

¹³ Uppgifter hämtade från <https://www.vatgas.se/tanka/>

ska lämnas.¹⁴ De alternativ som i rekommendationen föreslås är:

- På eller i nära anslutning till pumpanordningen
- I nära anslutning till butiksentrén
- På en framträdande plats inuti butiken, exempelvis vid kassan

Konsumentverket föreslår i enlighet med rekommendationen att informationen ska lämnas på någon av ovanstående platser. Det är således möjligt att välja mellan ovanstående placeringar. Konsumentverket vill dock framhålla vikten av att informationen lämnas på en framträdande plats samt är väl synlig för konsumenten även vid en hastig anblick. Det föreslås att informationen om den lämnas i tryckt format ska vara minst i 210 × 297 mm (A4-format). Om informationen istället lämnas på en digital bildskärm ska storleken på informationen på bildskärmen minst motsvara 210 x 297 mm (A4-format). Vid bedömningen av hur väl synlig och framträdande informationen är kan typsnitt, teckenstorlek, färgsättning samt placering vara av betydelse. Informationen får inte heller vara vilseledande eller förvirrande för konsumenterna, både vad gäller placering och utformning.

2.4.4 Uppdatering

Av föreskriften framgår att enhetspriserna i jämförelsen ska uppdateras varje kalenderkvartal. Att så ska göras framgår av Kommissionens genomförandeförordning (2018/732). Konsumentverket kommer därför att ha de uppdaterade enhetspriserna tillgängliga på Konsumentverkets webbplats varje nytt kvartal. Av föreskriften framgår att uppdatering av referensfordonen ska göras årligen och Konsumentverket kommer därför att uppdatera dessa med årligen med hjälp av Trafikanalys.

2.4.5 Information på webbplats

Slutligen anger rekommendationen att det bör finnas en onlineportal eller webbplats där mer information om enhetspriserna kan hämtas.¹⁵ Konsumentverket föreslår att myndigheten tillhandahåller information om föreskrifterna samt ytterligare information om jämförelser av bilmodeller avseende ekonomi, miljö, säkerhet och teknik på Konsumentverkets webbplats Bilsva.se.

¹⁴ Se avsnitt 3, Programme Support Action (PSA): *Recommendation from the PSA on fuel price comparison Assisting Member States with the implementation of Article 7.3 of Directive 2014/94/EU (fuel price comparison)* (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fb39725e-7007-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>).

¹⁵ Se avsnitt 5, Programme Support Action (PSA): *Recommendation from the PSA on fuel price comparison Assisting Member States with the implementation of Article 7.3 of Directive 2014/94/EU (fuel price comparison)* (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fb39725e-7007-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>).

2.5 Ikraftträdande

Artikel 7.3 i direktiv 2014/94/EU skulle implementerats av medlemsstaterna senast den 7 december 2020. Konsumentverket hade kunnat utfärda föreskrifter innan den angivna tidpunkten men i och med avsaknaden av prisinsamling på nationell nivå hade det inte varit praktiskt möjligt för tillhandahållare av drivmedel att efterleva föreskrifterna. Då det nu finns en praktisk lösning vad gäller prisinsamling är det angeläget att föreskrifterna träder i kraft snarast möjligt. Konsumentverket har fört en löpande dialog med branschorganisationen Drivkraft Sverige för att kunna underlätta en snabb implementering.

Konsumentverket föreslår därför att föreskrifterna träder ikraft den 1 oktober 2021 eftersom frysningsperioden i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter har löpt ut.